

на основі оцінок вчителів та прогнозованих оцінок за іспит. При цьому враховувалися такі показники навчально-пізнавальних досягнень кожного здобувача освіти, як прогнозована вчителем оцінка (оцінка, яку, на думку педагога, отримав би здобувач освіти на іспиті), результати пробних іспитів, накопичувальна оцінка за уроки та домашні завдання, будь-які інші оцінки, загальний прогрес упродовж курсу, рейтинг здобувача освіти в закладі загальної середньої освіти за успішністю тощо. У Гонконгу результати сертифікаційних іспитів здобувачів середньої освіти (Hong Kong's Diploma of Secondary Education) разом із їхніми шкільними балами порівнювалися Гонконгівським центром іспитів та оцінювання з метою розроблення прогнозовної моделі оцінювання.

Перспективним в умовах широкого запровадження дистанційного навчання є проведення сертифікаційного оцінювання в закладах загальної середньої освіти в онлайн форматі та акумулювання результатів державної підсумкової атестації на Національній освітній електронній платформі з метою їх використання для виявлення недоліків у функціонуванні системи освіти та визначення напрямів її удосконалення.

Світові тенденції зміни методології і процедур реалізації державної підсумкової атестації на етапі завершення базової середньої освіти є актуальними й для України. Має змінитися її мета, розширитися функції від механізму встановлення відповідності освітніх результатів випускників гімназії вимогам Державного стандарту до інструменту виявлення об'єктивної інформації про пізнавальні можливості кожного здобувача та сертифікаційного оцінювання його здобутків.

Основними перешкодами проведення в Україні зовнішнього незалежного оцінювання в новому онлайн форматі є недостатній рівень забезпечення учасників тестування комп'ютерною технікою з відповідними технічними характеристиками, відсутність швидкісного інтернету в деяких населених пунктах та закладах загальної середньої освіти, низький рівень цифрової грамотності населення.

ПРО ВПЛИВ ФОРМАТІВ ТЕСТІВ З МАТЕМАТИКИ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТУ

Л. П. Дворецька, науковий співробітник

Форматом тесту вважатимемо спосіб впорядкування, організації тесту за використаними формами тестових завдань. Виокремимо три формати тесту: відкритий (далі – ВФ), змішаний (далі – ЗмФ) та закритий (далі – ЗФ). Формат будь-якого тесту детально описують у специфікації, оскільки існує різноманіття форм тестових завдань та способів їхнього впорядкування в тест.

У рамках експерименту, відповідно до програми з математики для учнів сьомого класу, укладено авторський підсумковий тест, який представлено у трьох форматах: ЗФ (усі завдання з вибором однієї правильної відповіді із чотирьох її варіантів (далі – ВОВ)), ЗмФ (перша половина завдань тесту з ВОВ, друга – завдання з розгорнутою відповіддю), ВФ (усі завдання з розгорнутою відповіддю). Кожне

завдання оцінювалося 1 балом. Завдання виконували очно 198 учнів протягом одного уроку. З них 63 працювали з тестом ЗФ, 70 – ЗмФ і 65 – ВФ. Контингенти класів було фрагментовано вчителями за ознакою «рівень навчальних досягнень учня», а саме: низький, середній, достатній та високий. Кожну вибірку учнів одного рівня навчальних досягнень розділено на три групи. Перша – учні, які виконували завдання тесту ЗФ, друга – учні, які виконували відповідні завдання тесту ЗмФ, третя – учні, які виконували завдання тесту ВФ.

Порівняння середнього тестового балу результатів учнів на кожному з чотирьох рівнів навчальних досягнень за виконання тестів трьох форматів свідчить про те, що найвищі результати отримали учні, які виконували завдання тесту ЗФ, а найнижчі результати в учнів, які виконували завдання ВФ (окрім учнів на низькому рівні навчальних досягнень). Порівняння результатів учнів за виконання завдань тесту ЗФ і ЗмФ, ЗФ і ВФ на кожному рівні навчальних досягнень за U-критерієм Манна-Уїтні дозволило встановити статистичну значимість отриманих результатів. З'ясовано таке.

1. Учні, які виконували завдання тесту ЗФ не продемонстрували статистично значимо вищих результатів, на кожному з рівнів навчальних досягнень, ніж учні, які виконували завдання тесту ЗмФ.

2. Учні, які виконували завдання тесту ЗФ, продемонстрували статистично значимо вищий результат, ніж учні, які розв'язували відповідні завдання тесту ВФ і на середньому рівні навчальних досягнень ($\rho \leq 0,01$), і на достатньому рівні навчальних досягнень ($\rho \leq 0,05$), і на високому рівні навчальних досягнень [$(\rho \leq 0,05)$]. Попри те, що $u_{\text{емп.}} = 76,5 > 18 = u_{\text{кр.}}$ для $\rho = 0,01$ і $u_{\text{емп.}} = 76,5 > 26 = u_{\text{кр.}}$ для $\rho = 0,05$; $u_{\text{емп.2}} = 25,5 \leq 26 = u_{\text{кр.}}$].

Зазначимо, що тести ЗФ мають обмеження щодо перевірки уміння учнів доводити тотожності, нерівності, твердження, звужуючи як змістовий, так і когнітивний домени підсумкового тесту. Попри певний позитивний імпресінг, який викликають в учнів ЗФ і ЗмФ підсумкових тестів з математики, використання цих форматів знижує якість оцінювання. Для зменшення такого впливу тестові компанії розробляють й адмініструють стандартизовані тести.